

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 1382/1 од 31.5.2017. године, изабрани смо у Комисију за избор кандидата који су се јавили на расписани конкурс за избор **доцента** за ужу научну област **Русистика** (предмет **Руска књижевност**). На основу тога подносимо Већу следећи

РЕФЕРАТ

На конкурс, који је објављен у листу „Послови“ бр. 730 од дана 14.6.2017. године, пријавио се само један кандидат. Реч је о **др Ана Јаковљевић Радуновић**, досадашњем вишем лектору за предмет Руски језик на Филолошком факултету у Београду.

І - О КАНДИДАТУ

1. Биографија

Ана Јаковљевић Радуновић рођена је 15. јула 1975. године у Крагујевцу, где је завршила оновну школу и Прву крагујевачку гимназију. На Групи за руски језик и књижевност Филолошког факултета Универзитета у Београду дипломирала је 1998. године са просечном оценом 9,63. На истом факултету завршила је постдипломске студије, смер Наука о књижевности. Магистарски рад на тему „Сергеј Парацанов: кинематографско читање поема Пушкина и Љермонтова” (ментор проф. др Зоран Божовић, чланови комисије: проф. др Миливоје Јовановић, проф. др Петар Буњак и проф. др Корнелија Ичин) одбранила је 1. новембра 2004. године. Докторску дисертацију под називом „Циклуси приповедака Владимира Фјодоровича Одојевског” (комисија: проф. др Петар Буњак, проф. др Ениса Успенски и доц. др Снежана Јелесијевић) одбранила је 21. јула 2016. године.

Од 29. октобра 1999. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду ангажована је као асистент-приправник. Током другог семестра школске 2001/2002. године истовремено је радила и као сарадник у настави за руску књижевност на Филозофском факултету у Новом Саду. Послове асистента за предмет Руска књижевност на Катедри за славистику обављала је од 2005. до 2014. године. На истој катедри од 2014. до данас ради у звању вишег лектора за научну област Русистика, предмет Руски језик.

2. Библиографија

Уз пријаву на конкурс др Ана Јаковљевић Радуновић је приложила и своју досадашњу библиографију објављених студија, приказа и превода.

Студије:

1. *Мотив хроста код Фета и Толстоја*, Зборник Матице српске за славистику, 64, Нови Сад 2003, стр. 237–245.– ISSN: 0352-5007.- 64 (2003), str. 237–245
2. *Сусрет култура у Бахчисарајском дворцу: освајачи и заробљеници*, Славистика, VII, Београд 2003, стр. 240–247. – ISSN: 1450-5061.- Knj. 7 (2003), str. 240–247
3. *Четири путовања на Крим*, Пут и путовање у уметности и култури, Београд 2003, стр. 49–62. – ISBN 86-80267-59-7.
4. *Город детства в сценарији «Чудо в Оденсе» Сергея Параджанова*, Славистика, VIII, Београд 2004, стр. 226–231. – ISSN: 1450-5061.- Knj. 8 (2004), str. 226–231
5. *Тбилиси в сценарији «Исповедь» Сергея Параджанова*, Материалы международной конференции «Национальные исследования русского языка и литературы в контексте европейской русистики», Rossica Olomucinisia za rok 2003, Olomouc 2004, стр. 367–386. – ISBN 80-244-0830-9 ISSN 0139-9262
6. *Извори и структура сценарија «Демон» Сергеја Парацанова*, Зборник Матице српске за славистику, 68, Нови Сад 2005, 63–84. – ISSN 0352-5007.-68 (2005)
7. *Гибель эпохи – гибель мира в «Комедии города Петербурга» Д. Хармса*, (у коауторству са Бобаном Ђурићем), Russian Literature, Vol. 60, Issues 3–4, 15 August – 15 November 2006, стр. 359–365. – ISSN 0304-3479
8. *Драме Л. Н. Толстоја на сцени Народног позоришта у Београду у режији Ј. Ракитина*, [у:] Јуриј Львович Ракитин – живот, дело, сећања. Зборник радова међународног научног скупа, Београд – Нови Сад 2007, стр. 257–278. – ISBN 978-86-85123-20-7
9. *Особенности женских образов в лопухинском цикле М. Ю. Лермонтова и цикле «Домашние разговоры» В. Ф. Одоевского*, Творчество М. Ю. Лермонтова: мотивы, темы, переводы, Mednarodna knjižna zbirka Zora, 107, Maribor, Bielsko-Biała, Budapest, Kansas, Praha 2015, 177–186. – ISBN 978-961-6930-27-7
10. *Циклус „Лудница” В. Ф. Одојевског*, Славистика, XIX (2015), Београд 2015, стр. 406–410. – ISSN: 1450-5061
11. *Гоголевские мотивы в романе «Колыбельная для Лиры» М. Йовановича*, [у:] 16 Гоголевские чтения. Гоголь и славянский мир. Сборник научных статей по материалам Международной научной конференции Москва, 29 марта; Белград, 30 марта – 4 апреля 2016 года, Москва 2017, стр. 239–244. – ISBN 978-5-99077115-5-6

Прикази:

1. Ефим Григорьевич Эткинд, *Божественный глагол. Пушкин прочитанный в России и во Франции*, Зборник Матице српске за славистику, 58–59, Нови Сад 2000, стр. 268–271. – ISSN: 0352-5007.- 58/59 (2000), str. 268–271
2. Корнелија Ичин, *Драмско стваралаштво Лава Лунца*, Зборник Матице српске за славистику, 64, Нови Сад 2003, стр. 266–268. – ISSN: 0352-5007.- 64 (2003), str. 266–268
3. *Поэтика исканий или поиск поэтики. Материалы международной конференции-фестиваля „Поэтический язык рубежа XX–XXI веков и современные литературные стратегии“*, Зборник Матице српске за славистику, 68, Нови Сад 2005, стр. 313–315. – ISSN: 0352-5007.- 68 (2005), str. 313–315.
4. Витомир Вулетић, *Николај Гогољ и његове три идиле*, Зборник Матице српске за славистику 70, Нови Сад 2006, стр. 385–387. – ISSN: 0352-5007.- 70 (2006), str. 385–387
5. *Антички код у словенским књижевностима*, Приређивачи: Корнелија Ичин, Тања Поповић, Славистика, XVI, Београд 2012, стр. 682–685. – ISSN: 1450-5061.- Knj. 16 (2012), str. 682–685

Преводи:

1. Иван Ильин, *О супротстављању злу силом*, Београд 2001, 182 стр. – ISBN 978-86-88409-19-3
2. Борис Вахтин, *Вена лична ствар*, [у:] *Антологија руске приче XX века*, Т. II/1, Београд 2004, стр. 365–369. – ISBN 86-447-0235-1
3. Василиј Аксјонов, *На пола пута до месеца*, [у:] *Антологија руске приче XX века*, Т. II/1, Београд 2004, стр. 422–442. – ISBN 86-447-0235-1
4. Владимир Марамзин, *Ја са шамаром у руци*, [у:] *Антологија руске приче XX века*, Т. II/2, Београд 2004, стр. 11–19. – ISBN 86-447-0235-1
5. Анатолиј Гладилин, *Две године до пролећа*, [у:] *Антологија руске приче XX века*, Т. II/2, Београд 2004, стр. 19–34. – ISBN 86-447-0235-1
6. Данил Хармс, *Јелизавета Бам*, [у:] *Данил Хармс. Сабрана дела у два тома*, Т. 0→1, Београд 2005, стр. 699–721. – ISBN 86-85063-19-1
7. Данил Хармс, *Гвидон*, [у:] *Данил Хармс. Сабрана дела у два тома*, Т. 0→1, Београд 2005, стр. 722–730. – ISBN 86-85063-19-1
8. Данил Хармс, *Циркус Шардам*, [у:] *Данил Хармс. Сабрана дела у два тома*, Т. 0→1, Београд 2005, стр. 890–908. – ISBN 86-85063-19-1

9. Сергеј Парацанов, *Два сценарија*, Руски алманах 11, Земун 2006, 64–82. – ISSN: 0354-2122.- God. 15, br. 11 (2006), str. 64–82
10. Михаил Кононов, *Гола пионирка*, Београд 2007, 248 стр. – ISBN978-86-7436-767-4
11. Иља Бојашов, *Муријево путовање*, Београд 2010, 178 стр. – ISBN978-86-521-0296-9
12. Архимандрит Тихон Шевкунов, *Несвети, а свети и друге приче*, Београд, 2012, стр. 203–231. – ISBN978-86-84497-38-5
13. Светлана Алексијевич, *Последњи сведоци*, Београд 2016, 298 стр. – ISBN 978-86-521-2381-0

II - ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ

1. *Оцена приступног предавања*

Комисија у саставу др Ирина Антанасијевић, др Ениса Успенски, др Миодраг Сибиновић, др Зоран Божовић, др Снежана Јелесијевић утврдила је тему приступног предавања под називом „Циклизација и циклус у руској романтичарској прози: Пушкин, Гогољ, Одојевски“ и предала захтев за одржавање приступног предавања др Ана Јаковљевић Радуновић. Предавање је одржано 28. 9. 2017. године са почетком у 12 часова на Филолошком факултету у Београду.

Комисија је оценила да је др Ана Јаковљевић Радуновић успешно одржала приступно предавање. Кандидаткиња се темељно припремила за излагање на теоријском и књижевном материјалу. У структури предавања издвајају се три дела: теорија циклуса, одабрани циклуси Гогоља, Пушкина и Одојевског и њихова сарадња у оквиру замисли заједничког књижевног пројекта „Тројка“. Предавање је теоријски добро засновано и поткрепљено књижевно-историјским чињеницама и резултатима кандидаткињиног досадашњег научног рада. Излагање одликују прегледност, јасност и дидактичка садржајност, чему је допринео и предочени визуелни материјал.

Стога је комисија приступно предавање др Ане Јаковљевић Радуновић једногласно, без двоумљења, оценила оценом 5 (пет), што кандидаткињу препоручује за избор у звање доцента.

2. *Научни рад*

Научни рад Ане Јаковљевић Радуновић посвећен је углавном проучавању руске књижевности XIX века. У њему се јасно издвајају две главне теме: однос руске књижевности XIX века и филмских сценарија Сергеја Парацанова и циклуси приповедака В. Ф. Одојевског.

Првој је посвећен магистарски рад „Сергеј Парацанов: кинематографско читање поема Пушкина и Љермонтова”, одбраћен 2004. године. Кандидаткиња се у њему бави настанком и поетиком руске поетске кинематографске школе и филмским сценаријем као књижевним жанром. Централно место заузима поређење романтичарских поема – Пушкинове „Бахчисарајске фонтане“ и Љермонтовљевог „Демона“ – са Парацановљевим сценаријима „Зачарани замак“ и „Демон“. У овој студији, првој те врсте у српској науци, Ана Јаковљевић Радуновић је показала да режисер у „Зачараном замку“ трансформише љубавну причу из „Бахчисарајске фонтане“ у причу (параболу) о дворцу као месту нагомилавања историјског времена, што му омогућује да међу ликове уведе и самог Пушкина. Проширујући временски оквир сценарија (XVIII–XX век), Парацанов прати промену места кроз векове које обележавају значајне личности – царица Катарина II, Суворов, Пушкин и Човек режисер. Истовремено развија нову тему – трајања и деловања уметника и уметничког дела. Кандидаткиња је установила да је структура сценарија „Демон“ проистекла из Парацановљевог експеримента повезивања филма и других уметности. Трансформишући Љермонтовљев текст, режисер је показао да су му сликарска решења ближа од књижевних – његов сценарио „Демон“ надахнут је, у првом реду, сликама Михаила Врубелја и Ника Пиросманија. За разлику од Љермонтовљеве поеме, главну улогу у њему има Тамара, чији је лик грађен по узору на Одету и Одилују из „Лабудовог језера“. Овом темом Ана Јаковљевић Радуновић се бавила и у каснијим радовима (Библиографија: 2, 3, 6).

Проучавајући однос уметника и његовог родног града у Парацановљевим сценаријима „Чудо у Одензеу“ и „Исповест“ (Библиографија: 4, 5) она закључује да је град у њима место нагомилавања и прожимања колективне и личне историје. У првом сценарију ритуале и обреде везане за живот појединца режисер повезује са вечним током живота и ствара филм-сећање. У другом користи грађу Андерсенових бајки како би створио слику пишчевог родног града. Кандидаткиња показује да су у тим сценаријима за главног јунака простор и време, као и историја, ирелевантни, а важно је оно што је актуално у његовој свести. На други начин разматра се тема града у „Комедији града Петербурга“ Данила Хармса у коауторском раду (Библиографија: 7), где је установљена веза Хармсовог дела и Пушкиновог „Бронзаног коњаника“. Аутори проучавају семиотику имена града, као чиниоца који и одражава и одређује његову историјску судбину, и уочавају структурну блискост „Комедије града Петербурга“ и Библије – на почетку је Постање, а на крају Апокалипса.

У докторској дисертацији „Циклуси приповедака Владимира Фјодоровича Одојевског“ др Ана Јаковљевић Радуновић дошла је до низа добро утемељених закључака који ово истраживање квалификују као вредну докторску дисертацију, чији допринос, поред несумњивог унапређења познавања опуса В. Ф. Одојевског, сагледавамо и на ширем књижевнотеоријском плану. Потврдила је и ваљано образложила тезу да је наслеђе овог писца у својој основи фрагментарно и да тротомник „Дела кнеза В. Ф. Одојевског“ представља скуп поетички најрелевантнијих ауторових домета. Доказала је да „Домаћи разговори“, који обухватају други том, представљају ауторски циклус и да се формирање концепције и својеврсне филозофије руског прозног романтичарског циклуса најочигледније и најуспешније реализује у „Шареним бајкама“. Утврдила је да је концепт дома, који у свим потоњим циклусима омогућава функционисање механизма концентричности, тј. представља првобитни елемент интеграције текста, у тесној вези са неоствареном замисли Одојевског, Гогоља и Пушкина да покрену алманах „Тројка“.

Кандидаткиња је закључила да први и други том сабраних дела Одојевског повезује неостварени циклус „Лудница“, због чега је истакла нужност разматрања циклуса „Повести о томе зашто је за човека опасно поигравање са стихијским духовима“ у контексту неколико циклуса: 1) читалачког, несабраног, неауторског циклуса „Лудница“, 2) читалачког, несабраног (не)ауторског циклуса „Повести о томе зашто је за човека опасно поигравање са стихијским духовима“ и 3) у контексту ауторског циклуса „Домаћи разговори“. Промена структуре ранијих циклуса ради формирања „Домаћих разговора“, као лажно рецептивног циклуса, како је непобитно утврдила, изискивала је проучавања механизма интеграције циклуса, а пре свега настанак и развој микроциклуса „Саламандер“, који истовремено представља и фактор његове нестабилности.

Од посебног научног значаја је закључак да је циклус „Лудница“ повезан са „Божанственом комедијом“, а циклус „Домаћи разговори“ – са „Декамероном“, у чему се огледа ауторова намера да структуром својих „Дела“ одрази и актуализује историју развоја европског прозног циклуса.

У посебном раду Ана Јаковљевић Радуновић бави се поређењем структуре, ликова и мотива Љермонтовљевог циклуса посвећеног В. А. Лопухиној и „Домаћих разговора“ Одојевског (Библиографија: 9). Скреће пажњу на подударности у третирању тема женске еманципације, брака из рачуна и зависног положаја жене у руском високом друштву. Поред бројних типолошких подударности, уочено је и да Одојевски ствара другачије женске ликове, који су кадри да пређу границу дозвољеног, боре се за себе и своју правду, често без могућности да остваре срећу.

У раду *Гоголевские мотивы в романе «Кольбельная для Лирь» М. Йовановича* кандидаткиња се бави интертекстуалним везама Јовановићевог дела, који представља нови тип аутобиографског романа, и Гогољевог стваралаштва (Библиографија: 11). Скреће пажњу и на повезаност ауторове аутобиографије са местима у Москви посвећеним Гогољу.

Предмет истраживања рада „Мотив храста код Фета и Толстоја“ (Библиографија: 1) је дрво као универзални медијатор између живота и смрти у песмама Фета и у Толстојевом роману „Рат и мир“. Док Фет посебну пажњу посвећује улози претка заштитника, код Толстоја човек се поистовећује са дрветом и уводи у свој круг људе који ће постати живи садржај његовог живота. Из овога проистиче закључак о блискости Фетовог и Толстојевог схватања живота и смрти.

Научне радове објављује у српским и страним славистичким публикацијама. У Зборнику Матице српске за славистику објављена су два њена рада и четири приказа (Библиографија: 1, 6; 1–4), у *Russian Literature* један рад (Библиографија: 7). У Славистици су објављена три рада, саопштена на Скуповима слависта у Београду и штампани су у целини, као и један приказ (Библиографија: 2, 4, 10; 5). У целини су објављена и четири рада саопштена на међународним конференцијама (Библиографија: 5, 8, 9, 11) и један рад са националног скупа (Библиографија: 3).

Сем тога, др Ана Јаковљевић Радуновић бави се и превођењем руских прозних књижевних дела XX и XXI века (Библиографија, преводи). Међу њеним последњим преводима је роман Светлане Алексијевич „Последњи сведоци“.

1. Педагошки рад

На Катедри за славистику почев од 1999. године Ана Јаковљевић Радуновић држи часове вежби из предмета *Руска књижевност 3, 4, 5*. У раду са студентима има дугогодишње искуство (17 година радног стажа) и добре резултате. Педагошки рад обавља савесно и стручно. Њени основни квалитети у раду су систематичност у обради предвиђеног програма предмета, посвећеност студентима и њихово подстицање на самостални рад. Континуирано прати, прегледа и вреднује семинарске радове и есеје студената из руске књижевности.

ОСТАЛИ ИЗБОРНИ УСЛОВИ

1. Стручно-професионални допринос

Кандидаткиња је била члан комисије за одбрану завршног рада Тамаре Марђетко под насловом „Стихотворные сказки в народном стиле В. А. Жуковского” (ментор: проф. др Ирина Антанасијевић).

2. Допринос академској и широј заједници

Др Ана Јаковљевић Радуновић је учествовала у програму за стручно усаршавање запослених у образовању *Маштајмо и играјмо се на руском језику* 2003. године .

3. Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству

Из области Руске књижевности Др Ана Јаковљевић Радуновић је одржала низ јавних предавања. У оквиру циклуса предавања младих научника Катедре за славистику Филолошког факултета у Београду, одржаног у Руском дому, говорила је на тему *Реч и слика у филмским сценаријима Сергеја Парацанова* (14. децембар 2004). У организацији Задужбине Илије М. Коларца поводом сто педесет година од рођења А. П. Чехова одржала је предавање *Чехов и Тургенев* (Београд, 26. април 2010). У Библиотеци града Београда у склопу циклуса предавања „Лав Толстој – нова читања” имала је излагање на тему *Ослобођење Толстоја – легенда о бекству* (Београд 7. децембар 2010). На исту тему говорила је и у Народној библиотеци „Стефан Првовенчани“ у Краљеву (27. децембар 2010). У истој установи наступала је са предавањем *Епизода из живота знаменитог човека: Аполинарија Сулова и Фјодор Достојевски* (1. фебруар 2012). У Задужбини Илије М. Коларца одржала је циклус од три предавања под називом *Три отаџбине Сергеја Парацанова* (6, 13, 20. фебруар 2017). На тему *Освајачи и заробљеници Крима. Пушкин и Парацанов/Завоеватели и творци в Крим. Пушкин и Параджанов*, са преводом на бугарски језик, говорила је на два бугарска универзитета – на Великотрновском и Шуменском (9. и 10. мај 2017).

III – ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Процена је комисије да научни рад др Ане Јаковљевић Радуновић, у складу с Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду од 22. 6. 2016. године, задовољава критеријуме за избор у звање доцента у групацији друштвених и хуманистичких наука, за шта је квалификују и сви остали стручни, педагошки и организациони квалитети. Имајући у виду све то, **Комисија са задовољством предлаже Изборном већу Филолошког факултета да др Ану Јаковљевић Радуновић изабере у звање доцента за ужу научну област Русистика, предмет Руска књижевност.**

У Београду, дана 28. 9. 2017

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

др Ирина Антанасијевић, ванредни професор
Филолошког факултета Универзитета у Београду

др Ениса Успенски, ванредни професор
Факултета драмских уметности Универзитета у
Београду

др Миодраг Сибиновић, редовни професор у
пензији Филолошког факултета Универзитета у
Београду

др Зоран Божовић, редовни професор у пензији
Филолошког факултета Универзитета у Београду

др Снежана Јелесијевић, доцент
Филолошког факултета Универзитета у Београду